

Det svenske punktskriftsnævn sætter i en ny rapport fokus på behovet for bedre muligheder for at punktlæsende grundskole- og gymnasieelever kan deltage i matematikundervisningen

Rapporten Matematik och programmering. En studie om läromedel, metoder och teknik som fungerar för punktskriftsanvändare viser, at punktlæsende elever i grundskolen og gymnasiet, som læser komplekse fag som matematik og programmering, skal have bedre muligheder for at tilgå undervisningsmaterialerne.

Rapporten foreslår to vigtige forbedringsområder: Skærmlæsere og punkt-

skriftsdisplays skal kunne gengive matematiske udtryk meget bedre, og eleven skal også kunne skrive matematiske udtryk i punktskrift og få det visualiseret for seende.

Rapporten sætter fokus på de mange udfordringer, som punktskriftsbrugere møder gennem skoletiden, når de lærer matematik og programmering, og har samtidigt også opmærksomhed på de udfordringer lærerne står over for i denne sammenhæng, samt

behovet for tid, støtte, resourcer og teknologiudvikling i skolen.

Rapporten er udgivet af Punktskriftsnämnden i samarbejde med Myndigheten för tillgängliga medier, MTM.

Rapporten kan frit downloades via MTMs site: https://www.mtm.se/contentassets/833b7248e69747508a-07462e0d614fc5/2023_matematik_och_programmering_mccabe_wrangmark_punktskriftsnamnden_slutversion.pdf

Ny videnseenhed skal styrke indsatsen for børn og unge med særlige behov

For at forbedre indsatsen for børn og unge med særlige behov, etablerer Børne- og Undervisningsministeriet nu enheden VIBUS – Videnseenhed for børn og unge med særlige behov.

VIBUS's hovedopgave bliver at sikre etablering af et fagligt grundlag for en styrket indsats for elever med særlige behov, der vil bestå af undersøgelser og kortlægninger på området samt en afdækning af, hvilke tilbud og indsatser, der i dag eksis-

terer for børn og unge med særlige behov. Arbejdet skal ligeledes løbende bidrage til at udbrede eksisterende viden og udarbejde konkrete redskaber og indsatser målrettet lærere og pædagoger.

Formålet med VIBUS er at sikre, at elever på landets grundskoler og ungdomsuddannelser får den støtte, de har behov for, for at klare sig bedst muligt igennem deres skolegang.

Læs mere om etableringen af VIBUS samt kommissoriet for

oprettelsen af VIBUS via Børne- og Undervisningsministeriets site: <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/april/230404-ny-videnseenhed-skal-styrke-indsatsen>

Statped, den norske spesialpedagogisk støttetjeneste for kommuner og amter under Kunnskapsdepartementet, har udgivet vejledningen **Punktskriftaktiviteter - en veileder om tidlig skriftspråkstimulering**

Vejledningen er målrettet tidlig skriftsprogsstimulering for børn, der senere i livet skal lære punktskrift. Målet er, at den kan inspirere til at starte forberedende punktskriftsaktiviteter, så punktskrift får en naturlig plads i barnets liv.

Vejledningen udspringer af projektet Barnehagebarn og punktskrift. Målgruppen er forældre, personale i dagtilbud og pårørende til børn, der senere i livet skal lære punktskrift. Pro-

jektet har afprøvet nye tilgange til træning i punktskrift og der har været fokus på øget digitalisering i børnehaverne. Vejledningen har en teoretisk del og en praktisk del. I teoriafsnittet præsenteres centrale temaer inden for skriftsprogsstimulering og links til mere supplerende læsning. I den praktiske del vises eksempler på, hvordan aktiviteter og materialer kan tilrettelægges og bruges, og tilpasses det enkelte barn.

Projektet blev præsenteret af Silje Benonisen, en af projektets hovedforfattere, på den netop afholdte Nordic Conference 2023 Infants and preschool children with visual impairment.

Vejledningen kan frit downloades fra Statpeds site: <https://www.statped.no/globalassets/laringsressurs/dokumenter/05-veiledere/punktskriftaktiviteter-en-veileder-om-tidlig-skriftsprakstimulering-29nov22.pdf>

Forskningsoversigt om habiliterings- og rehabiliteringsindsatser til børn og unge med døvblindhed

Ann-Sofie Sundqvist, Moa Wahlgvist och Agneta Anderzén-Carlsson fra Region Örebro län, og Emma Olsson fra Örebro universitet har undersøgt, hvilke habiliterings- og rehabiliteringsindsatser til børn og unge med døvblindhed, der er beskrevet i internationalt publicerede forskningsartikler. Deres fund peger på indsatser som fremmer social interaktion, kommu-

nikation, motivation og deltagelse. Forskerne beskriver også tiltag, der kan træffes for at tilpasse uddannelsesmiljøet.

Studiet er publiceret i tidsskriftet Child: care, health and development, September 2022, men den svenske Specialpedagogiska skolmyndigheten har sammenfattet resultaterne i en forskningsoversigt som kan læses via deres site: [https://www.](https://www.spsm.se/kompetensutveckling/forskning/aktuellt-om-forskning/nyheter/forskningsutblick-insatser-for-barn-och-ungdomar-med-dovblindhet/)

[spsm.se/kompetensutveckling/forskning/aktuellt-om-forskning/nyheter/forskningsutblick-insatser-for-barn-och-ungdomar-med-dovblindhet/](https://www.spsm.se/kompetensutveckling/forskning/aktuellt-om-forskning/nyheter/forskningsutblick-insatser-for-barn-och-ungdomar-med-dovblindhet/)

I forskningsoversigten gennemgås formålet med forskningen, metoden, resultaterne og på hvilken måde resultatet kan anvendes i praksis.

Projekt BlindTech: Hovedresultaterne som podcast

De sidste 3 år har Københavns Universitet, i samarbejde med IBOS gennem forskningsprojektet BlindTech, undersøgt, hvordan mennesker med blindhed bruger AI-teknologi i deres hver-

dag. Projektets hovedresultater blev præsenteret på en afsluttende konference på Københavns Universitet tidligere på året. Denne konference er også udkommet i en podcast-version

som kan høres via Podbean: <https://ibos.podbean.com/e/projekt-blindtech-hovedresultaterne/>

Barnets lov

Barnets Lov er nu vedtaget og for første gang får de børn, der har brug for hjælp, deres egen lov. En lov, hvor barnet sættes i centrum og ses i sin egen ret.

Barnets lov samler reglerne for særlig støtte til børn ét sted og er dermed en ny hovedlov. Målgruppen for støtten er børn, der har behov for hjælp ud over

almenområdet. Det gælder alle børn – uanset om støttebehovet har afsæt i sociale problemer, en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse eller andre udfordringer. Selvom målgruppen er børn og unge, vil støtten og hjælpen ofte skulle indbefatte støtte og hjælp til forældrene, og formålsbestemmelserne tydelig-

gør, at hjælp og støtte skal bygge på forældres ansvar for deres børn.

Barnets lov træder i kraft den 1. januar 2024.

Læs mere om Barnets lov på Social- og Boligstyrelsens site: <https://sbst.dk/boern/boerne-ne-foerst/om-boerne-ne-foerst-og-barnets-lov->

Det svenske Daisy konsortiet afholder konferencen Läs världen bättre 9. november 2023 i Malmö

Konferencen har fokus på tilgængelig læsning og på, hvor-

dan ny teknologi, internationale standarder, alternative formater

som punkt og lydbøger samt national lovgivning på området, gør læsning tilgængelig for flere.

Konferencesproget er svensk og det er både muligt at deltage i konferencen fysisk og online.

Læs mere om konferencen og se hele programmet via det svenske Daisy konsortiets site: <https://www.mtm.se/svenskadaykonsortiet/konferenser/las-varlden-battre/>

Synscenter Refsnæs afholder en række inspirationsdage for forældre og fagprofessionelle, om sansernes betydning for børn og unge med alvorlig synsnedsættelse herunder blindhed og yderligere funktionsnedsættelser

Næste inspirationsdag afholdes i Aalborg tirsdag d. 19. september 2023 kl. 16 - 20 for fagprofessionelle, der arbejder med børn og unge med synsnedsættelse og yderligere funktionsnedsættelser og onsdag den 20. september 2023 kl. 16- 20 for

forældre der har et barn med synsnedsættelse og yderligere funktionsnedsættelser.

Yderligere information om inspirationsdagene samt tilmelding sker via Synscenter Refsnæs hjemmeside:

Sansernes betydning for fag-

professionelle: <https://www.tilmeld.dk/sansernesbetydningforaelde>

Sansernes betydning for forældre: <https://www.tilmeld.dk/inspirationsdagforfagprofessionelle>

Nyt nummer af tidsskriftet **British Journal of Visual Impairment** er udkommet (vol. 41, 2023, nr. 2)

Tidsskriftet er et af de væsentligste kernetidsskrifter på synsområdet. Det er peer-reviewed og stiller løbende international forskning og best practice-viden til rådighed, samt relevante eksperterers syn på aktuelle synsrelaterede emner.

Det nye nummer indeholder bl.a. forskningsartiklerne:

- An exploratory study to improve reading and comprehending mathematical expressions in braille
- Investigating comprehension measures of Reading Adventure Time! For improving reading skills
- Experiences of stressful situations and mindfulness training for persons with visual impairment
- “Like I’m flying”: Capoeira dance experiences of youth with visual impairments
- Emotional valence and arousal induced by auditory stimuli among individuals with visual impairment
- Validation of the Tactual Span in individuals with congenital and acquired blindness
- For happy children with a visual or visual-and-intellectual disability: Efficacy research to promote sensitive caregiving with the Barti-mat
- Who said that we do not see? An inclusion strategy for students with visual impairment using cell models and a modeling-clay-based evaluation method

Se hele indholdsfortegnelsen via tidsskriftets site: <https://journals.sagepub.com/toc/jvib/41/2>

Hovedparten af artiklerne kan frit downloades via tidsskriftets indholdsfortegnelse. Adgang til enkelte artikler kræver abonnement på tidsskriftet, men kan gratis bestilles via eget fag-, forsknings- og/eller folkebibliotek eller via bibliotek.dk.

Nye onlineartikler fra **British Journal of Visual Impairment**:

Tidsskriftet er et af de væsentligste kernetidsskrifter på synsområdet. Det er peer-reviewed og stiller løbende international forskning og best practice-viden til rådighed, samt relevante eksperterers syn på aktuelle synsrelaterede emner.

An investigation into high school mathematics teachers and inclusive education for students with visual impairments. Research article. Baykaldı, G., Corlu, M. S., & Yabaş, D.

Artiklen kan frit downloades fra tidsskriftets site:

<https://journals.sagepub.com/home/jvi>

Comprehension of a multimodal book by children with visual impairments.

Research article. Valente, D. et al. . Artiklen kan frit downloades fra tidsskriftets site:

<https://journals.sagepub.com/home/jvi>

Personal needs of parents who raise children with blindness or visual impairment.

Research article. Argyropoulos, V., & Riga, K. Artiklen kan frit downloades fra tidsskriftets site:

<https://journals.sagepub.com/home/jvi>

I Vidensblik deler vi uredigerede udvalgte nyheder fra ind- og udland, som vi støder på i vores løbende og systematiske monitorering af børnesynsområdet.

Det er primært nyt fra myndigheder, offentlige institutioner, samarbejdspartnere og aktører på synsområdet, samt nye udgivelser (forskning, undersøgelser, rapporter, bøger, videnspublikationer og kernetidsskrifterne på området).

Vidensblik deler viden målrettet fagprofessionelle på børnesynsområdet samt tilgrænsende områder.

Vidensblik er ikke udtømmende og indeholder ikke presseklip. Vidensblik udkommer ca. en gang om måneden.

Du kan til- eller afmelde Vidensblik via e-mail til Videns- og udviklingsenheden på scr-viden@regionsjælland.dk

